

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **A. T.**, zastoupeného JUDr. Františkem Novosadem, advokátem, se sídlem Smetanova 1101, Vsetín, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 8. 2005, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 18 Cad 103/2005, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2005, č. j. 18 Cad 103/2005 - 20,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 16. 8. 2005, byl žalobci (dále též „stěžovatel“) od 29. 6. 2004 přiznán starobní důchod podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) tak, že starobní důchod žalobce činí celkem 6874 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 565/2004 Sb. se pak od ledna 2005 zvýšila procentní výměra důchodu na 5865 Kč, základní výměra na 1400 Kč a celkem žalobci náleží 7265 Kč měsíčně. V odůvodnění žalovaná uvedla, že základní výměra důchodu činí 1310 Kč měsíčně. Procentní výměra se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, který činí 10 575 Kč, jeho výše odpovídá vyměřovacímu základu 17 750 Kč. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod za 42 roků pojištění činí podle žalované 63 % výpočtového základu, tedy 6663 Kč, snížení procentní výměry za 718 dnů z doby od přiznání důchodu do dosažení důchodového věku o 10,40 % činí 1099 Kč, výše procentní výměry tedy

činí 5564 Kč. Žalovaná uvedla, že dobu vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení, lze hodnotit nejvýše v rozsahu tří roků před vznikem nároku na důchod. Žalovaná uvedla, že dodatečně započítala dobu zaměstnání od 14. 1. 1963 do 30. 9. 1963, od 25. 9. 1965 do 4. 10. 1965 a dobu vedení uchazeče o zaměstnání s pobíráním hmotného zabezpečení od 30. 8. 1997 do 22. 8. 1998, čímž byl realizován rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 3. 2005, sp. zn. 17 Cad 94/2004.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2005, č. j. 18 Cad 103/2005 - 20, byla zamítnuta žaloba žalobce proti tomuto rozhodnutí. Soud uvedl, že žalobci byla do celé doby pojištění započtena jako náhradní doba pojištění doba vedení žalobce jako uchazeče o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení v rozsahu celkem 1096 dnů a byla mu, rovněž jako náhradní doba pojištění, započtena též doba vedení jako uchazeče o zaměstnání s nárokem na hmotné zabezpečení v rozsahu 358 dnů. Pokud byl žalobce podle potvrzení Úřadu práce ve Vsetíně veden jako uchazeč o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení po dobu delší, než má vykazáno a započteno v celkové době pojištění pro výši starobního důchodu, žalovaná postupovala v souladu s § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění. Podle soudu nebylo možné přihlídnout k námitce žalobce, že se na něj vztahuje § 6 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění jen proto, že se nikdy z pojištění neodhlásil a po celou dobu byl k pojištění řádně přihlášen. Z obsahu dávkového spisu podle soudu vyplývá, že žalobci byla hodnocena doba zaměstnání až do 30. 6. 1997, kdy ukončil pracovní poměr a podle potvrzení Úřadu práce ve Vsetíně byl od tohoto data veden jako uchazeč o zaměstnání a dobu vedení uchazeče o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení započítala žalovaná žalobci v rozsahu tří let v souladu se zákonem. Proto není podle soudu důvodná námitka žalobce, že mu nebyla započtena evidence za dobu od 22. 8. 1998 od 17. 6. 2001, neboť pokud byl žalobcův pracovní poměr prokazatelně ukončen dne 30. 6. 1997, nebylo mu možno jako dobu pojištění započíst dobu od 30. 6. 1997 do 30. 8. 1997 v rozsahu 62 dnů, kdy byl žalobce hmotně zabezpečen a pojištěn, protože, jak uváděl v žalobě, mu bylo vypláceno odstupné. Podle soudu je tato námitka zcela nedůvodná, neboť § 5 zákona o důchodovém pojištění výslovně nepočítá s dobou, po kterou má být občan zabezpečen poskytnutím odstupného po rozvázání pracovního poměru, jako s dobou pojištění nebo jako s dobou náhradní. Soud neshledal důvodnou ani námitku, že žalovaná pochybila, když žalobci v období od 30. 8. 1997 do 16. 6. 2004 „uznala pouze 80 % dnů pojištění“, neboť v tomto ohledu žalovaná postupovala v souladu s § 35 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, podle něhož se výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 30 zákona o důchodovém pojištění, stanoví podle § 34 odst. 1 tohoto zákona, výše procentní výměry starobního důchodu přiznaného podle § 30 citovaného zákona činí za každý celý rok doby pojištění získané od vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně, přičemž do doby pojištění se pro tyto účely započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 % s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti pojištěných osob, uvedených v § 5 odst. 1 písm. a), r) a s) zákona o důchodovém pojištění a dřívějších právních předpisů. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť soud nesprávně posoudil dobu pojištění pro výpočet starobního důchodu podle § 30 zákona o důchodovém pojištění. Soud podle stěžovatele porušil § 4 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, když do osobního listu důchodového pojištění nezapočítal dobu od přiznání částečného invalidního důchodu, tj. od 17. 6. 1997

do 16. 6. 2006. Rozhodnutím žalované ze dne 22. 7. 1997, byl žalobci přiznán částečný invalidní důchod a v tomto rozhodnutí byla dopočtena doba do 16. 6. 2006 v délce 47 let a 28 dnů. Po odpočtu doby odchodu do předčasného starobního důchodu v počtu 718 dnů vychází doba pro započtení starobního důchodu doba 45 let a 46 dnů. Z toho vyplývá, že žalovaná měla žalobci započíst dobu pojištění a nikoliv náhradní dobu pojištění. Do doby pojištění žalovaná nezahrnula ani dobu od 30. 6. 1997 do 30. 8. 1997, kdy byl žalobce hmotně zabezpečen z odstupného od zaměstnavatele a z tohoto odstupného byla provedena srážka ve výši 657 Kč a srážka na zdravotní pojištění ve výši 370 Kč; žalobce byl tedy v tomto období řádně pojištěn. Žalovaná dále pochybila, když nezapočetla pro výpočet starobního důchodu dobu od 22. 8. 1998 do 17. 6. 2001, což žalovaná i soud odůvodnily tím, že žalobce nebyl po tuto dobu hmotně zabezpečen Úřadem práce ve Vsetíně. V tomto období pobíral žalobce částečný invalidní důchod a tudíž mu nebylo přiznáno další hmotné zabezpečení od úřadu práce. Žalobce trvá na tom, že částka pobíraná z titulu částečné invalidity byla jediným zdrojem hmotného zabezpečení jeho potřeb; proto měla být tato doba dopočtena do doby započtení pro výpočet starobního důchodu. Žalovaná i soud měly postupovat podle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť v případě byť i částečné invalidity a přiznané snížené pracovní schopnosti byl plátcem pojištění stát. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek Krajského soudu v Ostravě dne 8. 12. 2005, č. j. 18 Cad 103/2005 - 20, zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že doba účasti na pojištění poživatele částečného invalidního důchodu se pro výpočet důchodu hodnotí podle § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění. Ustanovení § 4 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění stanoví druhy důchodů a jejich výši. Krajský soud podle žalované nepochybil, když dobu pojištění stěžovatele hodnotil podle § 5 odst. 1 písm. n) tohoto zákona. K tvrzení stěžovatele, že žalovaná měla vycházet z původní doby pojištění při přiznání částečného invalidního důchodu v roce 1997 a od této doby odpočítat 718 dnů pojištění, které chybí do zákonného nároku na starobní důchod splněním věkové podmínky, žalovaná uvedla, že přiznáním částečného invalidního důchodu od 18. 6. 1997 byla dopočtena doba pojištění podle § 41 odst. 3 a § 45 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění do 16. 6. 2006. Rozhodnutím ze dne 16. 8. 2005 byl žalobci přiznán od 29. 6. 2004 starobní důchod podle § 30 zákona o důchodovém pojištění; při zápočtu doby pojištění je nutno vycházet z doby pojištění skutečně získané, bez jakéhokoli dopočtu. Podle § 35 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění se výše procentní výměry důchodu snižuje o 1,3 % výpočtového základu za každých i započatých 90 kalendářních dnů ode dne, od něhož se přiznává starobní důchod, do dosažení důchodového věku. Od data přiznání starobního důchodu dnem 29. 6. 2004 do 16. 6. 2006 činí chybějící doba 718 dnů pojištění. Doba od 22. 8. 1998 do 17. 6. 2001 nelze hodnotit jako dobu pojištění, neboť stěžovatel nepodal přihlášku k pojištění ve smyslu § 6 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu

pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nesprávné posouzení dob pojištění pro výpočet starobního důchodu.

Stěžovatel je přesvědčen, že období od 22. 8. 1998 do 17. 6. 2001, během něhož pobíral částečný invalidní důchod a současně byl veden na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení, mu mělo být započítáno do doby pojištění. Zde je zapotřebí poukázat na to, že jelikož byl stěžovatel v tomto období veden v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení, toto období se mu v souladu s § 5 odst. 1 písm. n) zákona o důchodovém pojištění v rozsahu tří let započítalo jako doba pojištění; aby bylo zbývajících období vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání bez nároku na hmotné zabezpečení bráno jako doba pojištění, musel by žalobce v souladu s § 6 odst. 1 písm. a) citovaného zákona podat přihlášku k účasti na pojištění; tak však stěžovatel neučinil a také to v kasační stížnosti ani netvrdil. Nejvyšší správní soud tedy ve shodě se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že tato stížnostní námitka není důvodná.

Stěžovatel je dále přesvědčen, že do doby pojištění mělo být započítáno také období od 30. 6. 1997 do 30. 8. 1997, kdy byl po ukončení pracovního poměru hmotně zabezpečen z odstupného od zaměstnavatele. Tuto stížnostní námitku neshledal Nejvyšší správní soud ve shodě s názorem krajského soudu za důvodnou, neboť podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 1 Ads 5/2003 - 116, publikovaný pod č. 391/2004 Sb. NSS – pozn. soudu) nelze odstupné poskytnuté pracovníkovi při skončení pracovního poměru zahrnout do hrubých výdělků pro účely důchodového zabezpečení; tato skutečnost, jak správně uvedl krajský soud, vyplývá rovněž z § 5 zákona o důchodovém pojištění. Proto žalovaná ani soud nepochybily, pokud zastávaly právní názor, že období, kdy byl žalobce hmotně zabezpečen z odstupného, nelze započíst do doby pojištění.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že žalovaná pochybila, pokud nevycházela z původní doby pojištění vypočítané v roce 1997 při rozhodování o přiznání částečného invalidního důchodu a o tvrzení, že žalovaná měla při rozhodování o předčasném starobním důchodu žalobce provést dopočet doby pojištění do 16. 6. 2006, tak jako tomu učinila v rozhodnutí o částečném invalidním důchodu, je zapotřebí uvést následující. Pro výpočet předčasného starobního důchodu je na rozdíl od částečného invalidního důchodu, kde se v souladu s § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění provádí dopočet doby pojištění do dosažení důchodového věku, zapotřebí vycházet z doby pojištění skutečně získané, a to bez jakéhokoli dopočtu. Tato skutečnost, byť ji stěžovatel vnímá negativně, je nevyhnutelnou kompenzací dobrodiní, kterým je stěžovateli umožněn odchod do předčasného starobního důchodu. Žalovaná i krajský soud na věc správně aplikovaly § 35 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, pojednávající o stanovení výše procentní výměry starobního důchodu podle § 30 téhož zákona, podle něhož se snižuje výše procentní výměry starobního důchodu o 1,3 % výpočtového základu za každých i započatých 90 kalendářních dnů z doby ode dne, od něhož se přiznává starobní důchod do dosažení důchodového věku.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě byl vydán v souladu se zákonem; důvod kasační stížnosti

podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy není dán. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení nelze přiznat.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

